

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

MEDISON

חדד

משרד החינוך

מדינת ישראל

משרד החינוך

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת בבא קמא, דף י'

"לא צריכא, דבלאו איהו הוי מיתבר בתרי שעי, והשתא איתבר בחדא שעה, דאמרי ליה: אי לאו את, הוי יתבין טפי פורתא וקיימין".

מיתבר בתרי שעי - נשבר תוך שעתיים
איתבר בחדא שעה - נשבר בשעה אחת
יתבין טפי פורתא - יושבים עוד קצת

הסבר: הגמרא מדברת על מקרה בו חמישה אנשים ישבו על ספסל, ואז התיישב עליו אדם נוסף, והספסל נשבר. הגמרא מסיקה שמדובר במקרה שבו הספסל היה נשבר גם בלי האיש האחרון, אלא שהוא זירז את שבירתו, ולכן אלה שישבו ראשונים טוענים שאלמלא הוא היה מגיע - הם היו קמים לפני שהיה הספסל נשבר.

MEDISON AID
מערך לוגיסטי התנדבותי
תמיכה בכוחות הבטחון ובמערך האזרחי

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ניו יורק:

כניסת שבת: 16:17
יציאת שבת: 17:19

גרמניה:

כניסת שבת: 15:44
יציאת שבת: 17:05

ישראל י"ם:

כניסת שבת: 16:04
יציאת שבת: 17:17

ישראל ת"א:

כניסת שבת: 16:18
יציאת שבת: 17:18

שנים לייסוד
הדף היומי

100

סדר נשים | מסכת בבא קמא י' - ט"ז

פרשת תולדות | כ"ח בחשוון - ה' בכסלו תשפ"ד (18-12 לנובמבר 2023)

דף י"א:ב נזיקין ששמו: "בור".

ישנו אב נזיקין ששמו: "בור". אדם החופר בור בעומק עשרה טפחים, חיב לשלם על כל נזק שיתרחש בבור. אם נפל בבור בעל חיים ומת - חופר הבור חיב לשלם לבעליו את הנזק. לא רק מי שחפר בור בעומק עשרה טפחים חיב לשלם על הנזק, אלא גם מי שפתח מקסה של בור - חיב.

רק מי שחפר בור בעומק עשרה טפחים חיב לשלם אם בעל חיים נפל לתוכו ומת, אך מי שחפר בור בעומק של פחות מעשרה טפחים אינו חיב לשלם אם בעל חיים נפל לבור ומת. רק אם בעל חיים נפל לבור ונפצע - עליו לשלם את דמי הנזק. ומה יהיה הדין במקרה שבו ראובן חפר בור בעומק תשעה טפחים ושמעון הוסיף לחפור טפח ועכשיו הבור בעומק עשרה טפחים - מי יהיה חיב לשלם אם בהמה נפלה בבור ומתה? התשובה היא ששמעון יהיה חיב לשלם, מפני שהוא עשה את הבור שיהיה עמוק עשרה טפחים.

דף י"א:א: מי צריך לסחוב את הנבלה?

ראובן חפר בור בעומק עשרה טפחים, ובהמה שהלכה ברחוב נפלה לתוך הבור ומתה. ראובן חיב לשלם את שווי הבהמה.

ומה עם הנבלה? הרי הנבלה שוה כסף, אפשר למכור אותה ולקבל עליה כסף. לכן, ראובן אינו צריך לשלם לבעל הבהמה את שווי הבהמה, אלא הוא משלם לו רק את שווי הנזק שהוא גרם לו.

ומי צריך לסחוב את הנבלה מן הבור? בעל הבהמה אומר למזיק: אתה גרמת את כל הסיפור, בבקשה סחוב את הנבלה לחצר שלי ושם אטפל בה. המזיק אומר לבעל הבהמה: אינני רוצה, קח בעצמך את הבהמה.

מי צודק? התשובה היא שבעל הבהמה צודק. על המזיק לטרוח להעלות את הנבלה מן הבור ולהביא אותה לבעליה.

דף י"ב: איך קונים קרקע?

אחת האפשרויות לקנות קרקע היא על ידי חזקה. "חזקה" מלשון תפיסה ואחיזה. למשל, אם מישהו חורש בקרקע, הוא "מחזיק" בה, הוא "תופס" אותה. כשהקונה עושה בקרקע מעשים שמראים שהוא הבעלים החדש, בכך הוא קונה את הקרקע.

הקונה אינו צריך לעשות "חזקה" בכל אחת מן הקרקעות, אלא די בכך שהוא משלם על כל הקרקעות, ועושה חזקה באחת הקרקעות וכך הוא קונה את כולן. זאת מפני שאנו רואים את כל הקרקעות בעולם כמחוברות, ועשית חזקה באחת מהן מתוך כוונה לקנות קרקעות נוספות, מועילה לקניית כל הקרקעות שהתכוננו לקנות.

דף י"ג: נזקי השור

אביגדור גילה שור גדול רועה באמצע הדרך. הוא ניסה לברר אם יש לו בעלים, ולאחר חקירה מקיפה התברר ששור זה הוא הפקר, ואינו שייך לאיש. אביגדור הוביל את השור למשק שלו, ולאחר ימים אחדים הופתע לגלות משלחת מהפקר הסמוך מגיעה אל המשק, וטענה כלפיו: "השור שמצאת גרם לנו

תנועת המזרחי

בית מאיר (Wikipedia, חגי אגמון-שניר)

מתפלפלים

משפחת כהן מתגוררת בבניין גדול בן 20 קומות. בכניסה לבניין יש דלת גדולה שאפשר לפתוח אותה רק באמצעות קוד בן ארבעה מספרים. יום אחד היה צריך להגיע טכנאי מזגנים לתקן מזגן בביתם, ומשפחת כהן, שלא הייתה בבית במועד הגעתו, מסרה לו את קוד הכניסה לבניין כדי שיוכל להיכנס. מספר ימים לאחר מכן נכנסו גנבים לבניין, פרצו לכמה דירות וגנבו דברים יקרי ערך. חלק מהשכנים האשימו את משפחת כהן בכך שהם מסרו את הקוד לטכנאי, שאולי הוא זה שהעביר אותו לגנבים. הדבר עורר דיון סוער בין הדיירים.

מצד שני:

משפחת כהן טוענת שזה בכלל לא בטוח שהטכנאי הוא זה שמסר את הקוד לגנבים, וחושף מזה מקובל שאם באים בעלי מלאכה, טכנאים וכו', ולא תמיד בעלי הבית נמצאים בבית – אז מוסרים להם את הקוד.

מצד אחד:

חלק מהדיירים טענו שקוד
כניסה לבניין זה דבר סודי,
ואסור היה למסור אותו לאדם
זה, שלא יודעים מי הוא והאם
הוא יעביר אותו הלאה, שזה
אולי מה שקרה כאן.

מה? עתים?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'והתפללתם' עליה אתם מזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

📍 | על המפה | בית מאיר

בית מאיר הוא מושב באזור יהודה. הוא הוקם בשנת 1950 בידי תנועת המזרחי על אדמות כפר ערבי חרב, ונקרא על שם הרב מאיר

בר אילן, מראשי התנועה. המתיישבים הראשונים היו עולים דתיים מרומניה והונגריה, שעסקו בעיקר בחקלאות וגידול לולים. בית מאיר היה אחד המושבים הראשונים בפרוזדור ירושלים שחוברו לחשמל בשנת 1955. כיום גרים במושב כ-800 תושבים, ופועלים בו המרכז החינוכי רמות שפירא, העוסק בהנחלת ערכי ציונות ויהדות, והמכינה הקדם-צבאית "אורות".

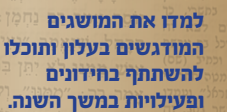
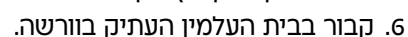
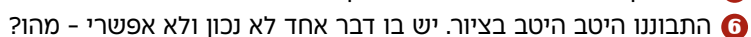
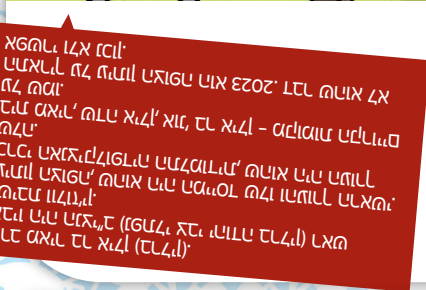
בית מאיר ברחוב המלך ג'ורג', בין בית הכנסת הגדול לבית המוסדות הלאומיים, בירושלים, שם שוכנים משרדי המזרחי העולמי (Wikipedia, 'איר ליברמן)

המושג השבועי

שנים לייסוד
'הדף היומי' 100

בכור הוא הבן הראשון שנולד להוריו. בהלכה יש מעמד מיוחד לבן הבכור, ואם הוריו אינם כוהנים או לוויים יש לקיים בו מצוות פדיון הבן. כמו כן, הבכור יורש פי שניים מאחיו בנכסי אביו. גם לבכור בהמה טהורה יש מעמד מיוחד, ובזמן המקדש היו נותנים אותו לכהן שיקריב אותו. בימינו נהגו למכור לגוי את בכורות הבהמה לפני לידתם, כדי שלא יתקדשו.

510
הביניים
הראשונים

נְטָקִים גְּדוּלִים, וְלָכֵן אֵנוּ רוֹצִים שֶׁתִּשְׁלַם עַל הַנְּטָקִים שְׂהוּא עֲשֶׂה, שֶׁהָרִי הַיּוֹם אֶתָּה הַבְּעָלִים שֶׁל הַשּׁוּר".

אָמַר לָהֶם אַבְיגְדוֹר, שֶׁרַק מִי שֶׁהָיָה בְּעָלִים שֶׁל הַשּׁוֹר בְּשָׁעָה שֶׁהוּא הָיִק מִתְחִיב בְּתִשְׁלוּם. "הֵרִי כְּאִשּׁוֹר הַשּׁוֹר הָיִק הוּא הָיָה עֵדִין הַפֶּקֶר, וְלִכֵּן אֵינִי חַיֵּב מֵאוֹמָה".

בַּעֲלֵיוֹ שֶׁל שׁוֹר שֶׁהָיִק חֵיב לְשַׁלֵּם עַל הַנֶּזֶק, אוֹלָם יֵשׁ מְקָרִים שֶׁבָּהֶם בַּעַל הַשׁוֹר
אֵינוֹ צָרִיךְ לְשַׁלֵּם מֵאוֹמָה, כְּגוֹן בְּמִקְרָה הַבָּא:

יִוְחָנָן הַחֵלִיט 'לְבִקָּר' בְּרֶפֶת שֶׁל אֶחָד מִשְׁכִּנָּיו **לֵלָא רְשׁוּתָא**. הוּא דִּילֵג מֵעַל גִּדְרֵי הַבְּרָזָל, וְנִכְסֵי אֶל הָרֶפֶת, פָּשִׁט אֶת מַעֲיָלוֹ וְהִנִּיחוֹ עַל הַגִּדְרֵי. יוֹחָנָן לֹא הִבָּחִין שֶׁשְׁשׁוּר גָּדוֹל מִתְקָרֵב אֶל הַמַּעֲיֵל וְקוֹרֵעַ אוֹתוֹ בְּקִרְוֵיו.

הָאֵם בַּעַל הַרְפָּת חַיֵּב לְשַׁלֵּם עַל הַמַּעֲוִל?

הַתְּשׁוּבָה הִיא לֹא, מִפְּנֵי שְׂיוּחָן נִכְנֵס אֶל הָרֶפֶת לֹלֵא רְשׁוֹנוֹ. אִם הוּא הִיָּה נִכְנֵס בְּרִשׁוֹת, בַּעַל הָרֶפֶת הִיָּה חַיֵּב לְשַׁלֵּם כִּי עָלָיו לְשַׁמּוֹר עַל בְּהֻמּוֹתָיו כְּאִשְׁרֵי הוּא מְרִשָּׁה לְאַנְשִׁים לְהִיכָנֵס לְחֶצֶר, אֲךָ יוֹחָן נִכְנֵס בְּלִי רְשׁוֹת, וְלָכֵן לְבַעַל הָרֶפֶת אֵין אַחֲרִית עַל הַנֶּזֶק שֶׁנִּגְרַם לוֹ.

אָדס שְׁגִדל בְּבֵיתוֹ אַרְיֵה מְאוּלָּף, הַחֲלִיט שֶׁהֵגִיעַ הַזְמֵן לְהָרֹאוֹתוֹ לַחֲבֵרָיו. הוּא הַזְמִינִם לְבֵיתוֹ תוֹךְ כִּדִּי שֶׁהוּא מְרַגֵּעַ אוֹתָם: "אַל תִּדְאָגוּ, הוּא מְאוּלָּף כָּל כֹּךְ יִפֶּה". הָאוֹרְחִים נִכְנסוּ בַחֲשֵׁשׁ וְהִבִּיטוּ בְּאַרְיֵה הַעֵנֶק שֶׁרִבֵּץ עַל הַשְּׂטִיטִים וְעֵינָיו עֲצוּמוֹת. אֶחָד הָאוֹרְחִים הִתְעַטֵּשׁ, הָאֲרִיֶּה פָקַח אֶת עֵינָיו וְכֹאשֶׁר רָאָה אֶת הָאוֹרְחִים הִרְבִּים הוּא **זִינֵק מִמְּקוֹמוֹ וְרָצָה לִנְגוֹס בִּידוֹ שֶׁל אֶחָד הָאוֹרְחִים. לְמַרְבֵּה הַמִּזֵּל הָאוֹרֵךְ לִבֵּשׁ חֲלִיפָה עִם שְׂרוּלוֹלִים רַחֲבִים, וְשִׁנְיוֹ שֶׁל הָאֲרִיֶּה נִתְפָּסוּ רַק בְּשְׂרוּלוֹ וְהוּא נִקְרַע.** בְּקוֹשֵׁי רֵב בַּעַל הָאֲרִיֶּה הִצִּלִּים לְהִשְׁתַּלֵּט עֲלֵיו שְׁלָא יִסְרוֹף אֶת הָאוֹרֵךְ.

האִוֹרְחִים הַמְבוֹהֲלִים נִמְלְטוּ מִן הַבַּיִת כֹּל עוֹד רוֹחֵם בָּם. לְאַחֵר שִׁבַּעַל הַחֲלִיפָה נִרְשָׁע הוּא פָּנָה אֶל בַּעַל הָאָרֶזֶה וּבִיגֵשׁ שְׁיִשְׁלֵם לוֹ אֶת הַנֶּזֶק שֶׁל הַחֲלִיפָה. לְהַפְתָּעָתוֹ אָמַר לוֹ בַּעַל הָאָרֶזֶה: "כִּשְׁבַּעַל חַיִּים מַזִּיק מִתּוֹךְ כַּעַס, סוֹג הַנֶּזֶק הַזֶּה מִכֹּנֶה 'קֶרֶן' וְכִפִּי שֶׁלְמַדְנוּ בְּמַסְכַּת בְּבֵרָא קָמָא, בְּפַעֲמִים הָרַאשׁוֹנוֹת בַּעַל הַחַיִּים הַמַּזִּיק הוּא 'תָּם' וְהוּא מִשְׁלֵם רַק חֲצֵי טָקָה.

האם בעל האריה צודק? בשום פנים ואופן לא! חיות שדרכן לטרוף ולהזיק אינן "תם", מתחילה הן מועדות להזיק ועל בעליהן לשלם את כל הנזק.

שׁוֹר "תָּם" מִשְׁלֵם חֲצִי נֶזֶק וְשׁוֹר "מוֹעֵד" מִשְׁלֵם נֶזֶק שְׁלֵמ.

שׁוֹר תָּם מְשֻׁלָּם מְגוּפוֹ. כְּלוּמָר: הַחַיִּיב שֶׁל בְּעַל הַשּׁוֹר לְשַׁלֵּם אֶת הַנֶּזֶק, הוּא רֶק מְגוּפוֹ שֶׁל הַשּׁוֹר הַמְּזִיק. לְמַשָּׁל, אִם הַשּׁוֹר שֶׁהִזִּיק שָׁוָה אֶלֶף שֶׁקֶל, וְהוּא נִגָּח שׁוֹר שֶׁשָּׁוָה עֶשְׂרֵת אֲלָפִים שֶׁקֶל, חֲצִי נֶזֶק הוּא הַמִּשְׁתַּת אֲלָפִים שֶׁקֶל, אֲךָ בְּעַל הַשּׁוֹר הַמְּזִיק לֹא יִשְׁלַם יוֹתֵר מֵאֶלֶף שֶׁקֶל, כִּי הַתַּשְׁלוּם שֶׁל שׁוֹר תָּם הוּא **"מְגוּפוֹ"**, וְגוּפוֹ שֶׁל הַשּׁוֹר הַמְּזִיק לֹא שָׁוָה יוֹתֵר מֵאֶלֶף שֶׁקֶל. זֹאת, וְעוֹד: אִם הַשּׁוֹר הַמְּזִיק בָּרַח אוֹ מֵת, בְּעַל הַשּׁוֹר פּוֹטֵר מִכָּל תַּשְׁלוּם כִּי הַתַּשְׁלוּם הוּא רֶק מֵהַגּוֹף שֶׁל הַשּׁוֹר הַמְּזִיק וְהָרִי אֵין כָּאֵן גּוֹף.

שׁוֹנֵה הוּא דִּינוֹ שֶׁל שׁוֹר מוּעֵד, שֶׁהַתַּשְׁלוּם שֶׁל הַנֶּזֶק אֵינוֹ מוּגְבָּל אֲלָא הוּא לְפִי הַנֶּזֶק, וְגַם אִם שׁוֹר שֶׁשָּׁוָה מֵאָה שֶׁקֶל הִזִּיק שׁוֹר שֶׁשָּׁוָה מֵאָה אֶלֶף שֶׁקֶל, בְּעַל הַשּׁוֹר הַמְּזִיק יִשְׁלַם אֶת כָּל הַנֶּזֶק.

1. השלילו את המילים הבאות, שכולן מתחרזות:
זו עם זו:
2. אחד מאבות נזיקין שאינו זז ממקומו -
3. לפעמים הוא תם ולפעמים מועד -
4. השכבה החיצונית של הגוף -
5. נברא ביום הראשון -
6. אחד מסממני הקטורת -

(לוא' לוא' לוא' לוה' לוט: מוטה)

???

சிலவே நாள்

1. מהו העומק המינימלי של בור שחייבים על נזקיו?
2. באילו מקרים בעליו של שור מזיק יהיו פטורים מתשלום?
3. מה ההבדלים בין שור תם לשור מועד?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עולן עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il לציין את מס' העולן עליו אתם עונים.* בפיפוחו רואה חשבון